

Naturinventering av detaljplaneområdet för Hellnäs i Vörå kommun

Mattias Kanckos
Augusti 2019

Naturstigen 12
68810 Ytteresse
Finland

Tel: 050-5939536
info@essnature.com

Innehållsförteckning

1. Inledning	2
2. Material och metoder	2
3. Allmän beskrivning av området	3
4. Växtlighet	4
5. Fågelfaunan	10
6. Flygekorre	12
7. Fladdermöss	12
8. Åkergroda	12
9. Utter	12
10. Övrig Fauna	13
11. Rekommendationer för detaljplanen	14
12. Litteratur	15

1. Inledning

Vörå kommuns utvecklings- och planläggningssektion förbereder en detaljplanering av ett område kring Hällnäs i Vörå. Planen berör ett ca 60 hektar stort område mellan Kaitsor och Oxkangar, på östra sidan om Hällnässundet. En detaljplan bör grunda sig på tillräckliga undersökningar och utredningar. Till dessa undersökningar hör alltid en naturinventering av flora och fauna inom detaljplaneområdet. Målsättningen med naturinventeringen är att ge tillräckligt god kännedom om områdets naturvärden för att kunna bedöma detaljplanens inverkan på den biologiska mångfalden.

2. Material och metoder

En naturinventering kan omfatta många olika artgrupper som kräver olika typer av inventeringsmetodik. Denna naturinventering i Vörå omfattar en inventering av växter och naturtyper, inventering av häckande fåglar, fladdermöss, åkergroda samt en inventering av flygekorre. Målsättningen med inventeringen var också att allmänt beskriva naturen i området, att eventuellt hitta utrotningshotade eller skyddsvärda naturtyper enligt naturskydds-, vatten- eller skogslagen. Förutom de enligt lag skyddade naturtyperna noterades även lokalt sällsynta naturtyper som kan vara viktiga för den biologiska mångfalden eller som kan tänkas utgöra livsmiljö för hotade och skyddade arter. Växt- och naturtypsinventeringen gjordes den 2.7 2019. Inventering av häckande fåglar gjordes två gånger under den optimala inventeringstidpunkten för fåglar (29.5 och 6.6 2019). Fågelinventeringen gjordes under den tidiga morgonen (kl. 4.00-10.00) då fåglarna sjunger som aktivast. Fåglarnas revir ritades in på kartor och jämfördes mellan de olika tillfällena. Fågelinventeringen kompletterades med de observationer som gjordes under de övriga inventeringarna i området under sommaren 2019. På så sätt fick man en uppfattning om det verkliga antalet häckande par.

Inventeringen av fladdermössen följer de rekommendationer som uppgjorts av chiropterologiska föreningen i Finland. Fladdermössen inventerades nattetid med hjälp av strålkastare och en ultraljudsdetektor av märket (Pettersson Ultrasound Detector D240X). Fladdermössens läten bandades vid behov med en digital bandspelare. Arterna artbestäms antingen i fält eller efteråt genom att analysera ljudupptagningar med ljudanalysprogrammen BatSound©. I mån av möjlighet gjordes även synobservationer av fladdermössen eftersom flygmönster och jaktbeteende är i vissa fall viktiga för artbestämningen. Inventeringen av fladdermössen gjordes den 2-3.7 och 23.7 Inventeringen inleddes ca en halvtimme efter solnedgången och pågick ett par timmar under natten. Inventeringen görs endast under de kvällar då väderleken är tjanlig eller då vinden är svag och temperaturen över + 10 C. Ihållande regn, kyla och hård vind minskar nämligen märkbart fladdermössens aktivitet och rörelse och försvårar också arbetet för inventeraren. Inventeringen av fladdermössen gjordes till fots och hela området inventerades.

Inventeringen av åkergroda gjordes enligt gällande rekommendationer genom att lyssna på åkergrodans spelläte under den tidiga våren. Inventeringen av åkergrodan gjordes under kvällen och natten då åkergrodorna spelar som aktivast. Inventeraren gjorde inventeringar av åkergrodor på ett stort antal platser i Österbotten under år 2019. Åkergrodornas lek inleddes direkt efter islossningen som skedde våren 2019 väldigt tidigt eller kring den 23-25.4. Efter islossningen vidtog en mycket varm period i slutet av april varvid åkergrodornas lek inleddes tidigt och intensivt. Grodornas lek pågick åtminstone till den 15.5 då den sista inventeringen gjordes av inventeraren i Österbotten. Vid Hällnäs gjordes inventeringen den 1.5. Samma

kväll och natt inventerades grodor på andra ställen inom Vörå kommun där man hörde spelande åkergrador så man kan anse att inventeringen gjordes under rätt tid.

Denna naturinventering omfattar också en inventering av flygekorre. I lämpliga miljöer inventerades flygekorre genom att söka efter den arttypiska spillningen under träd. I praktiken är det främst under stora granar och aspar som man hittar spillningen och dessa träd kontrollerades speciellt noggrant. Inventeringen av flygekorre gjordes den 6.6 2019. Spår och direkta observationer av däggdjur noterades också och finns omnämnda i texten. Denna naturinventering har gjorts av FM biolog Mattias Kanckos från essnature.

3. Allmän beskrivning av området

Det inventerade området ligger ca 2,5 km väster om riksåttan mellan KaitSOR by och Oxkangar by i Vörå kommun. Området ligger på östra sidan av Hällnässundet och har en ca 1,5 km lång strandlinje mot havet i väster. Det inventerade området är totalt ca 60 hektar stort. Inom området har man redan tidigare uppgjort detaljplaner och området är bebyggt med över 10 relativt nybyggda bostadshus. Därtill är stora delar av stranden utbyggd med bl.a. simstrand och en stor båthamn som ytterligare förstörats under innevarande år. Även om största delen av stranden i väster är utbyggd, finns det allra längst i norr samt längst i söder obebyggda strandområden med täta vassbestånd och strandskog i naturtillstånd. I öster består området av relativt enhetlig skog. Hela området är mycket blockrikt och stenigt och dessutom är hela området förhållandevis kuperat med hög strandlinje. Förutom havsstranden saknas vattendrag inom området, men däremot finns det ett litet kärr och en tallmyr i naturtillstånd inom området. Områdets skogar är karga, dels på grund av närheten till havet, men också på grund av den steniga och näringsfattiga terrängen. Största delen utgörs av tallskog, men allra längst i norr finns även en försumpad och relativt bördig granskog.

Bild 1. Översiktskarta över inventeringsområdets (röd fyrkant) läge i Vörå kommun.

4. Växtlighet

Växtligheten och naturtyperna inom det inventerade området redovisas i olika figurer som har något så när enhetlig växtlighet. Figurernas nummer avser numreringen på kartan i bild 2. I denna inventering är figurernas antal 13 stycken.

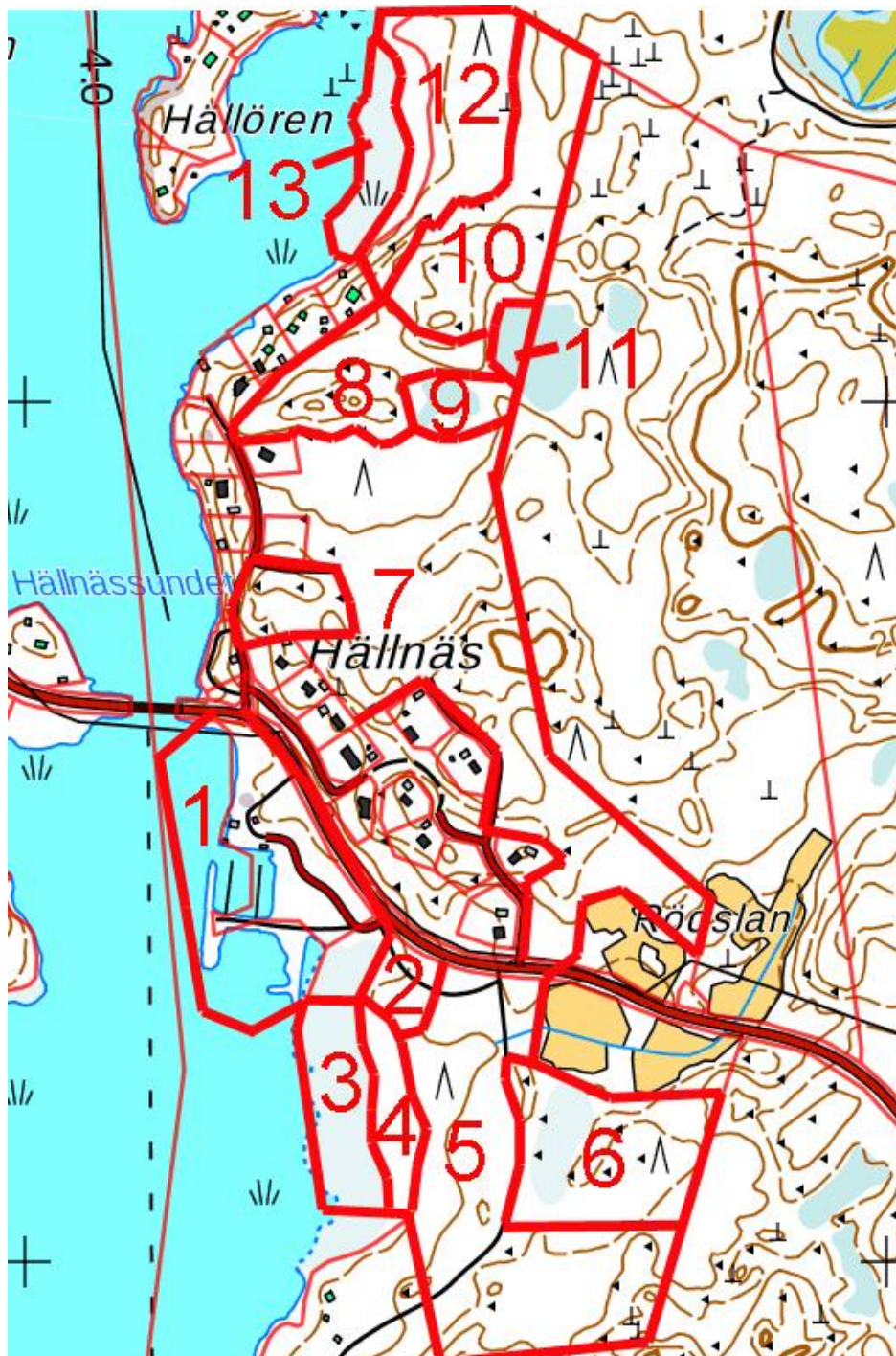

Bild 2. Det inventerade området med de olika växtlighetsfigurerna inritade.

Figur 1. En starkt kulturpåverkad figur, med mestadels öppen mark utan träd. I figuren finns en omfattande båthamn med bryggor, kajar, bilparkering och byggnader. I figuren finns även en anlagd simstrand och en gräsmatta. På ett begränsat område bakom kiosken finns enstaka större träd, bl.a. grova vårtbjörkar (*Betula pendula*), några grova aspar (*Populus tremula*), trädformiga sälgar (*Salix caprea*) och några rönnor (*Sorbus aucuparia*). I figuren finns mycket planterade trädgårdsväxter, men även fritt växande, eventuellt förvildade växter såsom blågull (*Polemonium caeruleum*), humle (*Humulus lupulus*) och krustistel (*Carduus crispus*).

Bild 3. Strandområdet vid Hällnäs består av en stor simstrand och en omfattande båthamn med tillhörande byggnader och bilparkering.

Figur 2. En varierande och mångformig figur som består delvis av en gammal tomtmark där det tidigare funnits hus och fähusbyggnader som numera är bortrivna. På platsen finns ännu en gammal brunn samt resterna av trädgården. Platsen är fortsättningsvis rätt öppen med stora gamla gårdsbjörkar (*Betula pendula*), samt grova aspar (*Populus tremula*), stora lärkträd (*Larix decidua*) och gamla, grova tallar (*Pinus sylvestris*). I figuren förekommer även rikligt med hägg (*Prunus padus*). I buskskiktet förekommer rikligt med lönnplantor (*Acer platanoides*), måbär (*Ribes alpinum*), röda vinbär (*Ribes rubrum*) samt druvfläder (*Sambucus racemosa*) och spirea (*Spirea* spp.). På den öppna marken växer bl.a. brännässla (*Urtica dioica*), hallon (*Rubus idaeus*), ängskavle (*Alopecurum pratensis*), rölleka (*Achillea millefolium*), renfana (*Tanacetum vulgare*), vitplister (*Lamium album*), sibirisk björnloka (*Heracleum sphondylium* ssp. *sibiricum*), stormåra (*Galium album*), teveronika (*Veronica chamaedrys*), smultron (*Fragaria vesca*), harsyra (*Oxalis acetosella*), kirskål (*Aegopodium podagraria*), vänderot (*Valeriana sambucifolia*), borsttistel (*Cirsium helenioides*), prästkrage (*Leucanthemum vulgare*) och gatkamomill (*Chamomilla suaveolens*).

Figur 3. Försumpad strandzon med ett mycket omfattande bestånd av bladvass (*Phragmites australis*). I vassbeståndet påträffas även bl.a. sjöfräken (*Equisetum fluviatile*).

Bild 4. I figur 3 finns ett mycket tätt och omfattande vassbestånd.

Figur 4. En ung, tät och försumpad lövblandskog med bl.a. glasbjörk (*Betula pubescens*) och gråal (*Alnus incana*). I buskskiktet växer rikligt med videbuskar (*Salix* spp.). I fältskiktet påträffas bl.a. sjöfräken (*Equisetum fluviatile*), topplösa (*Lysimachia thyrsiflora*), sumpmåra (*Galium uliginosum*), kärnsilja (*Peucedanum palustre*), strandlysing (*Lysimachia vulgaris*) och missne (*Calla palustris*).

Figur 5. Figuren består mestadels av en närmare 70-årig rätt gles tallskog som gallrats i något skede. I trädskiktet förekommer också ett mycket rikligt inslag av vårtbjörk (*Betula pendula*). Ställvis finns även ett svagt inslag av gran (*Picea abies*). I buskskiktet förekommer rikligt med gran (*Picea abies*), rönn (*Sorbus aucuparia*) och vårtbjörk (*Betula pendula*). I fältskiktet dominerar lingon (*Vaccinium vitis-idaea*), linnea (*Linnea borealis*), blåbär (*Vaccinium myrtillus*), skogsstjärna (*Trientalis europaea*), ekorrbar (*Maianthemum bifolium*), ekbräken (*Gymnocarpium dryopteris*), harsyra (*Oxalis acetosella*), skogsbräken (*Dryopteris carthusiana*) samt också stensöta (*Polypodium vulgare*) på stenarna. Figuren är mycket blockrik och stenig. Skogstypen är frisk moskog (MT).

Figur 6. Ca 3-årig plantskog som planterats med både gran (*Picea abies*) och tall (*Pinus sylvestris*). I plantskogen förekommer också rikligt med både glasbjörk (*Betula pubescens*) och vårtbjörk (*Betula pendula*) samt rönn (*Sorbus aucuparia*). Vid avverkningen har man även sparat en hel del torrträd samt en del större gråalar (*Alnus incana*). I fältskiktet växer bl.a. hallon (*Rubus idaeus*), linnea (*Linnea borealis*), duntrave (*Epilobium angustifolium*), åkerfräken (*Equisetum arvense*), skogsbräken (*Dryopteris carthusiana*), lingon (*Vaccinium vitis-idaea*), topplösa (*Lysimachia thyrsiflora*), trådtåg (*Juncus filiformis*), gråstarr (*Carex canescens*) och brunrör (*Calamagrostis purpurea*). Figuren är rätt kraftigt försumpad ställvis.

Figur 7. Ca 70-årig, gles tallskog med mycket svagt inslag av gran (*Picea abies*) och björk (*Betula* spp.) i trädskiktet. Längre norrut förekommer ett ganska rikligt underskikt av rönn (*Sorbus aucuparia*) och björk (*Betula* spp.). Närmare husen i söder är underskiktet bortgallrat. I buskskiktet påträffas även rönn (*Sorbus aucuparia*) samt gran (*Picea abies*). I fältskiktet växer bl.a. ekbräken (*Gymnocarpium dryopteris*), blåbär (*Vaccinium myrtillus*), lingon (*Vaccinium vitis-idaea*), linnea (*Linnea borealis*), ängskovall (*Melampyrum pratense*), skogsstjärna (*Trientalis europaea*) och ekorrbar (*Maianthemum bifolium*). Skogstypen är frisk moskog (MT). Figuren är mycket blockrik och stenig.

Figur 8. Gammal, säkert närmare 100-årig, mycket tvinväxt grandominerad blandskog som växer på mycket stenig mark. I trädskiktet växer även vårtbjörkar (*Betula pendula*) och aspar (*Populus tremula*). I buskskiktet växer även undertryckta granar (*Picea abies*). I fältskiktet dominerar blåbär (*Vaccinium myrtillus*) och lingon (*Vaccinium vitis-idaea*).

Figur 9. Försumpat och icke utdikad mångformigt kärr, som delvis är i naturtillstånd. I den lilla figuren växer en gammal blandskog. I trädskiktet finns granar (*Picea abies*), grova tallar (*Pinus sylvestris*) samt flera riktigt grova sälgar (*Salix caprea*) och klibbalar (*Alnus glutinosa*). I buskskiktet växer lite gran (*Picea abies*) samt ställvis finns mycket gamla, täta videbuskar (*Salix* spp.). I fältskiktet påträffas harsyra (*Oxalis acetosella*), smörblomma (*Ranunculus acris*), missne (*Calla palustris*), skogsbräken (*Dryopteris carthusiana*), kärrviol (*Viola palustris*), kabbeleka (*Caltha palustris*) och kråcklöver (*Potentilla palustris*). I figuren finns mycket dött virke med ett stort antal tickor och rötsvampar.

Bild 5. Ett försumpat kärr i naturtillstånd finns i figur 9.

Figur 10. Ca 25-årig tallskog som växer på mycket blockrik och stenig mark. Ställvis finns även rikligt med gran (*Picea abies*) i trädsiktet. Som ett underskikt växer allmänt rönn (*Sorbus aucuparia*), gran (*Picea abies*) och björk (*Betula* spp.). I fältsiktet dominerar lingon (*Vaccinium vitis-idaea*), blåbär (*Vaccinium myrtillus*), linnea (*Linnaea borealis*) och ekorrbar (*Maianthemum bifolium*). Ställvis är figuren så blockrik att trädsiktet saknas.

Bild 6. Stora delar av inventeringsområdets norra del består av en ca 25-årig tallskog på mycket blockrik mark.

Figur 11. En outdikad tallmyr i naturtillstånd som endast delvis ligger inom inventeringsområdet. I trädsiktet växer enbart tall (*Pinus sylvestris*). I fältsiktet påträffas bl.a. tranbär (*Vaccinium oxycoccus*), tuvull (*Eriophorum vaginatum*), skvattram (*Rhododendron tomentosum*), vattenklöver (*Menyanthes trifoliata*), hjortron (*Rubus chamaemorus*) och bladvass (*Phragmites australis*).

Figur 12. Försumpad, flerårig och mångskiktad granskog. Äldsta granarna är säkert närmare 80-åriga. I trädsiktet förekommer även ett rikligt inslag av vårtbjörk (*Betula pendula*) samt lite tall (*Pinus sylvestris*) och enstaka grova aspar (*Populus tremula*) och klibbalar (*Alnus glutinosa*) närmare stranden i väster. I busksiktet växer mycket sparsamt med gran (*Picea abies*) och närmare stranden även hägg (*Prunus padus*). I fältsiktet förekommer skogsbräken (*Dryopteris carthusiana*), ekbräken (*Gymnocarpium dryopteris*), ekorrbar (*Maianthemum bifolium*), harsyra (*Oxalis acetosella*), blåbär (*Vaccinium myrtillus*), skogsfräken (*Equisetum sylvaticum*) samt närmare stranden även skogsvinbär (*Ribes spicatum*), majbräken (*Athyrium filix-femina*), åkerbär (*Rubus arcticus*), smörblomma (*Ranunculus acris*), vänderot (*Valeriana sambucifolia*), toplösa (*Lysimachia thyrsoiflora*) och sjöfräken (*Equisetum fluviatile*). I figuren förekommer många vindfällen och rätt mycket dött virke. Hela figuren är i naturtillstånd.

Bild 7. En försumpad granskog i figur 12, med stort inslag av vindfällan och dött virke.

Figur 13. Ett mycket tätt bladvassbestånd (*Phragmites australis*). Innanför bladvassbeståndet växer även en hel del videbuskar (*Salix* spp.) och unga gråalar (*Alnus incana*). I fältskiktet påträffas även sjöfräken (*Equisetum fluviatile*), topplösa (*Lysimachia thyrsiflora*), kärrviol (*Viola palustris*), sumpmåra (*Galium uliginosum*), hässlebrodd (*Milium effusum*) och kabbeleka (*Caltha palustris*).

5. Fågelfaunan

Fågelfaunan på inventeringsområdet i Hällnäs är mycket artrik och värdefull. Sammanlagt påträffades hela 37 olika häckande fågelarter och totalt 124 par. I tabell 1 finns en sammanställning över de häckande fåglarna. Det som gör fågelfaunan speciell och värdefull är den förhållandevis stora mängd svalor som häckar i anslutning till båthamnen och Hällnäs bro. Enligt inventeringen häckade 5 par hussvalor under Hällnäs bro och dessutom 6 par hussvalor på Vörå båtklubbs byggnad. Därtill fanns det minst två par ladusvalor som häckade under flytbryggorna vid båthamnen. Båda arterna av svalor har minskat mycket kraftigt och oroväckande i Finland under senare år och båda arterna räknas därför som utrotningshotade. Det tillhör ovanligheterna att man nuförtiden hittar så här stora kolonier med häckande svalor i Österbotten. Det intressanta var att båthamnen och den starkt kulturpräglade stranden i figur 1 också i övrigt hyste den mest värdefulla fågelfaunan. Förutom svalorna häckade här bl.a. flera par sädesärlor (NT), drillsnäppa, två par rosenfinkar (NT) och skata (NT).

Också i den gamla granskogen i figur 12 fanns en hel del intressanta fåglar. Här häckade bl.a. tofsmes (VU), talltita (EN) och järpe (VU). Av de övriga utrotningshotade arter påträffades sävsångaren (NT) i figur 3 och sävsparv (VU) i figur 13.

I övrigt förekommer det i området mestadels vanliga och allmänna arter. Antalet hålhäckande arter är stort, men största delen häckar i fågelholkar i anslutning till bebyggelse. Dyliga arter är bl.a. svartvit flugsnappare, blåmes, talgmes och rödstjärt. Andra arter som gärna förekommer i anslutning till bebyggelse är bl.a. grå flugsnappare, koltrast, björktrast och domherre. En art som förekom talrikt i området är gärdsmygen med 5 par, men arten har tydligen ökat under senare år. Arter som häckar i äldre barrskog såsom bofink, grönsiska, rödhake, kungsfågel, taltrast och trädkrypare påträffades också rikligt.

Förutom de häckande fåglarna gjordes observationer av flyttande och tillfälligt gästande fåglar. Den 29.5 påträffades 4 födosökande starar på gräsmattan i figur 1. Gök (*Cuculus canorus*) hördes den 29.5 2019 öster om det inventerade området och det är inte omöjligt att arten även häckar inom behandlat område. Den 6.6 jagade en brun kärrhökshona (*Circus aeruginosus*) över det vidsträckt vassområdet i figur 3. Observationer tyder på att brun kärrhök häckar i närheten, men eftersom inga fler observationer av arten gjordes är det klarlagt att kärrhöken inte häckar inom behandlat område. Slutligen observerades även den 6.6. en sjungande törnsångare (*Curruca communis*) vid båthamnen i figur 1, men eftersom den uppehöll sig endast en kort tid på platsen tolkades observationen som att arten inte häckar inom behandlat område. Törnsångare räknas som en nära hotad art (NT), enligt den nyaste klassificeringen av utrotningshotade arter från år 2019.

Tabell 1. Fågelarter som påträffades häckande på inventeringsområdet

	Art	Antal par	Hotgrad
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	15	
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>	13	
Hussvala	<i>Delichon urbicum</i>	11	EN
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	7	
Talgmes	<i>Parus major</i>	7	
Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>	6	
Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	5	
Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>	5	
Blåmes	<i>Cyanistes caeruleus</i>	4	
Grå flugsnappare	<i>Muscicapa striata</i>	4	
Sädesärta	<i>Motacilla alba</i>	4	NT
Gransångare	<i>Phylloscopus collybita</i>	3	
Grönsiska	<i>Carduelis spinus</i>	3	
Ringduva	<i>Columba palumbus</i>	3	
Trädpiplärka	<i>Anthus trivialis</i>	3	
Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	2	
Järnsparv	<i>Prunella modularis</i>	2	
Koltrast	<i>Turdus merula</i>	2	
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	2	
Ladusvala	<i>Hirundo rustica</i>	2	VU
Morkulla	<i>Scolopax rusticola</i>	2	
Rosenfink	<i>Carpodacus erythrinus</i>	2	NT
Taltrast	<i>Turdus philomelos</i>	2	
Ärtsångare	<i>Sylvia curruca</i>	2	
Domherre	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	1	
Drillsnäppa	<i>Actitis hypoleucos</i>	1	
Järpe	<i>Tetrastes bonasia</i>	1	VU
Rödstjört	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	1	
Skata	<i>Pica pica</i>	1	NT
Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	1	
Större hackspett	<i>Dendrocopus major</i>	1	
Sävsparv	<i>Schoeniclus schoeniclus</i>	1	VU
Sävsångare	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	1	NT
Talltita	<i>Poecile montanus</i>	1	EN
Tofsmes	<i>Lophophanes cristatus</i>	1	VU
Trädgårdssångare	<i>Sylvia borin</i>	1	
Trädkrypare	<i>Certhia familiaris</i>	1	
	Totalt	124	

6. Flygekorre

Flygekorren räknas som en sårbar art (VU) enligt den nyaste klassificeringen av våra utrotningshotade arter från 2019 och den finns även med på bilaga IVa i EU:s habitatdirektiv. Enligt direktivet är det förbjudet att förstöra eller försvaga artens föröknings- och rastplatser. Inom det inventerade området påträffades inga spår eller spillning av flygekorre. Flera av områdets figurer och alldeles speciellt figur 12 skulle lämpa sig väl för flygekorre, men inte ens där hittades spillning under denna inventering.

7. Fladdermöss

Inom det inventerade området påträffades två arter av fladdermöss. Dels påträffades ett exemplar av nordisk fladdermus (*Eptesicus nilssoni*) intill ett bostadshus och dels påträffade två exemplar av taigafladdermus (*Myotis brandti*) i områdets norra del. Under det första inventeringstillfället natten mellan 2-3.7 observerades inga fladdermöss alls inom behandlat område, men den 23.7 gjordes alltså sammanlagt tre observationer av fladdermöss. Den nordiska fladdermusen jagade kring bostadshuset samt över den asfalterade vägen i bostadsområdet. Det är mycket troligt att fladdermusen hade sitt bo i något av bostadshuset i detta område. Den ena taigafladdermusen flög fram och tillbaka på låg höjd över stigen som går mellan vägarna, från bostadshuset till reningsverket. Den andra taigafladdermusen flög på samma sätt på låg höjd, men över vägen som ligger i områdets norra del. Tyvärr är det så gott som omöjligt att reda ut var taigafladdermössen hade sin rast- och förökningsplats, men det är mycket sannolikt att också den boplatsen fanns i något hus. Med tanke på områdets storlek förekommer det förhållandevis lite fladdermöss inom området och det är också svårt att beakta fladdermössen i samband med planeringen. Båda observerade arter förekommer gärna i anslutning till bebyggelse och har ofta sitt bo i byggnader. Observationer av fladdermöss framgår av bild 7.

8. Åkergroda

Åkergrodan (*Rana arvalis*) finns liksom flygekorren även med på bilaga IVa i EU:s habitatdirektiv. Enligt direktivet är det förbjudet att förstöra eller försvaga dessa arters föröknings- och rastplatser. Detta gäller alla förekomstplatser även utanför de befintliga skyddsområdena. I området påträffades inga åkergrodor under inventeringen, men däremot hördes flera vanliga grodor (*Rana temporaria*) leka kring det muddrade området intill båthamnen.

9. Utter

Utter (*Lutra lutra*) finns liksom flygekorren och åkergrodan även med på bilaga IVa i EU:s habitatdirektiv. Enligt direktivet är det förbjudet att förstöra eller försvaga dessa arters föröknings- och rastplatser. Detta gäller alla förekomstplatser även utanför de befintliga skyddsområdena. Uttern har blivit tämligen vanlig i de flesta sjöar, åar och vattendrag i Österbotten. Ingen skild inventering av utter gjordes inom ramen för denna inventering, men utter förekommer säkert periodvis i området. Däremot är det osannolikt att någon av utterns rast- och förökningsplatser skulle finnas inom behandlat område.

Bild 8. Observationer av fladdermöss den 23.7 2019.

10. Övrig fauna

Inom det inventerade området gjordes väldigt få observationer av däggdjur. Den 6.6. observerades i alla fall en ekorre (*Sciurus vulgaris*) och arten torde förekomma ganska allmänt i området med tanke på de ätspår som påträffades i samband med inventeringen. I området påträffades också rikligt med spår och spillning av älg (*Alces alces*) och i figur 4 hittades också färsk legor där åtminstone ett par älgar tagit daglega under ett par dagar. Speciellt i områdets norra del fanns det också längs stranden tydliga stigar där vitsvanshjortar (*Odocoileus virginianus*) vandrat vid upprepade tillfällen. I övrigt gjordes inga observationer av däggdjur. Tidvis kan säkert flera allmänna däggdjursarter förekomma i området, men områdets betydelse för däggdjur är ändå mycket liten.

11. Rekommendationer för detaljplanen

Inom det inventerade området hittades inga naturtyper som är skyddade enligt vattenlagen, skogslagen eller naturskyddslagen. Några sällsynta eller hotade växter eller naturtyper hittades inte heller. Däremot hittades tre olika figurer som hyser lokalt en viss betydelse för den biologiska mångfalden och som i mån av möjlighet kunde sparas och skyddas i samband med detaljplaneringen. Av dessa tre områden är två mycket små och utgörs dels av en tallmyr som är i naturtillstånd och dels av ett mycket litet kärr. Tallmyren ligger till största delen utanför inventeringsområdet, men föreslås ändå bevaras i naturtillstånd. Det lilla kärret i figur 10 hyser naturvärden till största delen på grund av den rikligt förekomsten av dött virke och ett antal grova sälgar och klibbalar. Figuren kunde bevaras i naturtillstånd. Slutligen kunde man överväga att bevara hela figur 12, den gamla granskogen orörd och i naturtillstånd. Figuren skulle lämpa sig som ett s.k. METSO-skyddsobjekt. Den gamla försumpade granskogen innehåller också den en stor del dött virke som är viktigt för många organismer. Av fåglarna häckade här dessutom talltita, tofsmes och järpe. Stranden är överlag här mycket låglänt och det skulle krävas mycket arbete och material för att kunna bebygga den del av stranden. Därför kunde man även bevara hela denna strandlinje obebyggd och i naturtillstånd. Den värdefulla fågelfaunan och då speciellt den stora förekomsten av häckande svalor (hussvala och ladusvala) är svår att beakta vid områdets planering. Fåglarna häckar i byggnader och under bron och därför kommer de inte att påverkas negativt av att det detaljplanerade området utvidgas. På samma sätt är det med de fladdermöss som observerades i området. De häckar i anslutning till bebyggelse och tar inte skada av att området utbyggs ännu mer. Rekommendationer för detaljplaneringen framgår av bild 9.

Bild 9. Rekommendationer för planeringen. Figur 1 utgörs av en låglänt, försumpad strand med en bred vassbård som i öster övergår i en gammal granskog i naturtillstånd med stor förekomst av dött virke. Figur 2 utgörs dels av en outdikad tallmyr i naturtillstånd i öster samt ett försumpat kärr i väster med stor andel grova lövträd och stor förekomst av dött virke. Dessa två figurer föreslås bevaras i naturtillstånd i samband med detaljplaneringen av området.

12. Litteratur

Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U.-M. (toim.) 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus. Helsinki. 704 s

Kuusipalo, J. 1996. Suomen metsätyypit. Kirjayhtymä OY. 145 s.

Laine, J. & Vasander, H. 2005. Suotyypit ja niiden tunnistaminen. Metsäkustannus OY. 110 s.

SLTY. Suomen lepakkotieteellinen yhdistys ry:n suositus lepakkokartoituksista luontokartoittajille, tilaajille ja viranomaisille (http://www.lepakko.fi/docs/SLTY_lepakkokartoitusohjeet.pdf). (2011). at <http://www.lepakko.fi/docs/SLTY_lepakkokartoitusohjeet.pdf>

Söderman, T. 2003. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Ympäristöopas 109. 196 S.